

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9CdoPr/2/2025
Identifikačné číslo spisu: 1510200883
Dátum vydania rozhodnutia: 30.07.2025
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:1510200883.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu S. H., narodeného XX. F. XXXX, I. XXX, zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Škultéty, Bratislava, Na vřšku 8, proti žalovanej spoločnosti East West Logistik s.r.o., Bratislava, Kopčianska 92, IČO: 35 684 321, zastúpenej spoločnosťou AK Slobodník s.r.o., Košice, Štúrova 20, IČO: 56 703 490, o zaplataenie 8 986,27 eura a 17 640 Kč s príslušenstvom a o zaplataenie 16 443,35 eura s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B5-43C/334/2010, pôvodne na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 43C/334/2010, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 14. mája 2024 sp. zn. 16Co/1/2024, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 14. mája 2024 sp. zn. 16Co/1/2024 v potvrdzujúcom výroku v časti, ktorou potvrdil zamietajúci výrok a výroky o trovách konania pred súdom prvej inštancie, ako aj vo výroku o trovách odvolacieho konania z r u š u j e a vec mu v rozsahu zrušenia v r a c i a na ďalšie konanie.

Uznesenia Mestského súdu Bratislava IV č. k. B5-43C/334/2010-1271 z 18. októbra 2024, č. k. B5-43C/334/2010-1276 z 22. októbra 2024, č. k. B5-43C/334/2010-1278 z 22. októbra 2024 a č. k. B5-43C/334/2010-1328 zo 17. decembra 2024 z r u š u j e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 43C/334/2010-1055 z 25. októbra 2022 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 1 893,13 eura a 12 285 Kč spolu s úrokmi z omeškania (v rozsudku jednotlivo vyčíslenými) a vo zvyšku žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že priznal žalovanej proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 82 %; štátu priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 91 % a proti žalovanej v rozsahu 9 %.

1.1. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa žalobou domáhal proti žalovanej zaplataenia sumy 8 986,27 eura a 17 640 Kč s príslušenstvom na tom základe, že ako vodič nákladnej dopravy v pracovnom pomere u žalovanej vykonával prepravu tovaru v rámci celej Európy. Žalovaná mu však nevyplatila stravné a vreckové, ani mu neposkytla preddavok. Za obdobie od 28. septembra 2008 do 3. októbra 2009

evidoval žalobca nevyplatené stravné vo výške 8 578,45 eura, 16 800 Kč a vreckové vo výške 407,82 eura a 840 Kč. Ďalšou žalobou si žalobca na tom istom základe uplatňoval za obdobie od 10. apríla 2007 do 27. septembra 2008 cestovné náhrady (stravné a vreckové) v celkovej výške 16 443,35 eura. Súd prvej inštancie spojil tieto konania na spoločné konanie.

1.2. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie výsluchmi žalobcu, konateľov žalovanej, výsluchmi svedkov, znaleckým posudkom znaleckej organizácie Expertízny a edukačný inštitút+, výsluchom znalca N. A. X. X. H., A. a listinnými dôkazmi. Žalobca vo svojej výpovedi uviedol, že okrem dohodnutej minimálnej mzdy sa pri nástupe s konateľom žalovanej dohodol na jej ďalšej zložke vo výške 11 %. Dohoda bola ústna a tiež mu bolo povedané, že ak ušetrí naftu, vyplatí mu 50 % alebo 100 % z ceny takto ušetreného paliva. Kým u žalovanej robil, bolo mu skutočne vyplácaných 11 % z ceny mesačnej prepravy. Na dokladoch, ktoré mu odovzdávala firma spolu s výplatnou páskou, bola zvyčajne dole uvedená suma, ktorá predstavovala práve túto cenu mesačnej prepravy. Stravné a cestovné náhrady mu vyplácané neboli. Konatelia žalovanej popierali dohodu o vyplácaní 11 % z objemu prepravy a uvádzali, že žalobcovi bola vyplácaná zmluvne dohodnutá mzda vo výške 1,2-násobku minimálnej mzdy a cestovné náhrady, teda to, čo dostával na účet nad rámec zmluvne dohodnutej mzdy, boli cestovné náhrady.

1.3. Svedkovia - bývalí zamestnanci žalovanej v podstate zhodne vypovedali, že mali s konateľom žalovanej ústne dohodnutú mzdu percentom z tržby, a to vo výške 11 %. Diéty im vyplácané neboli, ale neriešili to, keďže so zárobkom boli v zásade spokojní. Namiesto výplatnej pásky dostávali mzdové prehľadky (tzv. „plachty“), na ktorých bolo napísané, aká bola tržba za predchádzajúci mesiac a percento. Súd prvej inštancie z výsluchov svedkov nemal za preukázané dojednanie pohyblivej zložky mzdy. Dôvodil, že svedkovia na jednej strane tvrdili, že ich príjem tvorila základná mzda uvedená v pracovnej zmluve a pohyblivá zložka mzdy, vyjadrená percentom z mesačnej tržby, cestovné náhrady vyplácané neboli, avšak na druhej strane ani jeden zo svedkov a rovnako ani žalobca z tvrdenej pohyblivej zložky mzdy neplatil žiadne dane ani odvody, resp. tento ich príjem nebol postihovaný žiadnymi zrážkami podľa § 131 Zákonníka práce. K tomu poukázal na starorímsku zásadu „nemo turpitudinem suam allegare potest“ (nikto nemôže mať prospech z vlastného protiprávneho konania). Z protokolu Inšpektorátu práce z 28. apríla 2010 vyplynulo, že žalovaná v roku 2010 neposkytovala kontrolovaným vodičom nákladnej dopravy vrátane žalobcu mzdu prináležiacu ich práci, zodpovedajúcej druhému stupňu náročnosti práce (§ 120 ods. 1 a 4 Zákonníka práce) a pri vyúčtovaní miezd nedávala zamestnancom doklad obsahujúci všetky údaje ustanovené Zákonníkom práce.

1.4. Na základe toho dospel súd prvej inštancie k záveru, že suma, ktorá zodpovedala rozdielu príjmu, ktorý žalobca dostával mesačne od žalovanej po odčítaní čistej mzdy, predstavovala cestovné náhrady a žiadna ústna dohoda medzi žalobcom a žalovanou o pohyblivej zložke mzdy nebola uzavretá. Dodal, že listinné dôkazy označené ako „Mzda vodiča za mesačné obdobie“ (tzv. „plachty“) a ani „Informácia: Zmeny platné od 01.01.2007“, či skutočnosť, že žalovaná poukazovala príjem v iný deň, aký bol dohodnutý v pracovnej zmluve, nepreukazujú uzavretie ústnej dohody o pohyblivej zložke mzdy, nakoľko v prípade opaku, teda že by išlo o takúto zložku mzdy, žalobca aj žalovaná by porušovali zákonné odvodové a zrážkové povinnosti, v prípade žalovanej aj s trestnoprávnymi dôsledkami. Zdôraznil tiež, že podľa § 130 ods. 5 Zákonníka práce listina „Mzda vodiča za mesačné obdobie“ nebola výplatnou páskou, keď neobsahovala zákonom požadované údaje. K listine „Informácia: Zmeny platné od 01.01.2007“ ďalej uviedol, že písomná pracovná zmluva bola uzatvorená skôr (dňa 16. mája 2006), pričom nebolo sporné, že žiadne písomné dodatky k nej dohodnuté neboli, preto tento oznam na nástenke, ktorý je označený neskorším dátumom, nepovažoval za dôkaz o uzavretí ústnej dohody o pohyblivej zložke mzdy medzi žalobcom a žalovanou. Konštatoval tiež, že nebolo sporné, že medzi sporovými stranami bola ústna dohoda o vyplácaní cestovných náhrad do 31. decembra 2008 len v slovenských korunách a po 1. januári 2009 iba v eurách, čo bolo aj preukázané z výpisov z účtu. Vo vzťahu k vykonanému znaleckému posudku súd prvej inštancie ozrejmil, že úlohou znalca nie je hodnotiť dôkazy a ani zodpovedať právne otázky, ale výlučne zodpovedať skutkové otázky. Vzhľadom na uvedené nemohol prihliadnuť na odpovede znalca, v ktorých právne posudzoval príjem žalobcu od žalovanej, teda či ide o cestovné náhrady alebo pohyblivú zložku mzdy.

1.5. Súd prvej inštancie konštatoval, že za obdobie od 10. apríla 2007 do 10. júna 2007 v znaleckom posudku nie sú vypočítané cestovné náhrady z údajov systému GPS, vzhľadom na to z výstupov z programu SPED zistil dátumy, časy a prevažujúcu krajinu pracovnej cesty žalobcu a vychádzajúc z opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 641/2006 Z. z. pre zahraničné cesty a opatrenia č. 615/2005 Z. z. pre tuzemské cesty zistil výšku stravného za uvedené obdobie vo výške 1 631,25 eura, 300,00 CZK a 4 542,00 Sk a vreckového za uvedené obdobie vo výške 82,02 eura a 15,00 CZK. Za zvyšné obdobia boli cestovné náhrady zistené znaleckým posudkom na základe údajov systému GPS tak, že za obdobie od 11. júna 2007 do 27. septembra 2008 cestovné náhrady predstavovali sumu 11 218,73 eura, 17 482,50 Kč a 13 649 Sk a za obdobie od 28. septembra 2008 do 3. októbra 2009 cestovné náhrady predstavovali sumu 9 238,77 eura a 12 285 Kč.

1.6. V prípade obdobia od 10. apríla 2007 do 27. septembra 2008 súd prvej inštancie z výpisov z účtu žalovanej zistil, že žalobcovi boli vyplatené platby v celkovej sume 611 503,50 Sk. Z výplatných pások za toto obdobie vyplývala čistá mzda žalobcu v celkovej sume 148 022 Sk, teda rozdiel bol 463 481,50 Sk (15 384,77 eura), čo znamená, že žalobcovi bolo vyplatené na cestovných náhradách viac ako mu patrilo, preto súd prvej inštancie žalobu v tejto časti zamietol. V prípade obdobia od 28. septembra 2008 do 3. októbra 2009 z výpisov z účtu žalovanej vyplynulo, že žalobcovi boli vyplatené platby v celkovej sume 56 798 Sk a 8 813,62 eura. Z výplatných pások za toto obdobie vyplývala čistá mzda žalobcu v celkovej sume 16 752 Sk a 3 049,76 eura, teda rozdiel bol 40 046 Sk a 5 763,86 eura (v prepočte spolu 7 093,14 eura). Preto súd prvej inštancie v tejto časti vyhovel žalobe čo do sumy 1 893,13 eura a 12 285 Kč s príslušenstvom a vo zvyšnej časti žalobu zamietol.

1.7. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a § 262 CSP, pričom úspech žalobcu predstavoval 9 % a neúspech 91 %. Doplnil, že ešte za účinnosti predchádzajúcej procesnej úpravy (Občianskeho súdneho poriadku) vznikli trovy štátu v súvislosti so znaleckým dokazovaním, pričom podľa ustálenej súdnej praxe patrí štátu náhrada trov v súlade s vtedy platnou procesnou normou. Aplikáciou článku 4 ods. 2 Základných princípov CSP, s použitím § 253 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP priznal štátu náhradu trov konania proti obojstranným stranám sporu v rozsahu ich neúspechu v spore.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu aj žalovanej rozsudkom zo 14. mája 2024 sp. zn. 16Co/1/2024 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil; žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Rozhodnutie zdôvodnil s odkazom na § 378 ods. 2 CSP tým, že rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia, súd prvej inštancie vykonal náležité dokazovanie potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, ako aj na relevantnosť tvrdení strán sporu. Pokiaľ žalobca namietal nevykonanie ním navrhnutých dôkazov, neuviedol, v čom by navrhované dôkazy mali konkrétny vplyv na výrok rozhodnutia. Poznamenal, že žalobca v odvolaní odôvodňoval nutnosť pripojenia spisu sp. zn. 24C/268/2011 rozpormi vo výpovedi konateľa k tzv. plachtám, avšak v konaní na súde prvej inštancie vykonanie uvedeného dôkazu odôvodňoval rozpormi vo výpovedi konateľky k vyplácaniu odmeny vo výške 11 %, pričom nebolo sporné, že žalovaná mala dvoch samostatne konajúcich konateľov.

2.1. Odvolací súd konštatoval, že žiadne pochybenie či už v hodnotení skutkového stavu, alebo v právnom posúdení v napadnutom rozsudku súdu prvej inštancie nezistil. Zdôraznil, že predmetom odvolacieho prieskumu nie je vlastné hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie, okrem situácie, kedy súdom prvej inštancie vykonané hodnotenie dôkazov je v rozpore s pravidlami logického myslenia alebo v extrémnom rozpore s obsahom spisu. Ak v tomto smere nemožno súdu prvej inštancie vytknúť žiadne pochybenie, nie je možné ani polemizovať s jeho skutkovými závermi. Ďalej uviedol, že nebolo úlohou súdu prvej inštancie zaoberať sa úvahami žalobcu o tom, že stav, kedy bola v písomnej forme dohodnutá len základná mzda žalobcu mohol vyhovovať žalovanej kvôli menším odvodom, nakoľko takéto úvahy neboli v konaní nijako preukázané. Pokiaľ ide o splatnosť cestovných náhrad, tá je nevyhnutne naviazaná na to, kedy zamestnanec vyúčtuje pracovnú cestu, resp. kedy predloží príslušné doklady, pričom nebolo preukázané, kedy žalobca jednotlivé zahraničné pracovné cesty vyúčtoval, preto

nie je možné prisvedčiť jeho argumentácii, že z dôvodu, že termín splatnosti mzdy bol 17. deň nasledujúceho kalendárneho mesiaca, žalovanou zasielané platby na účet žalobcu (v jeden deň v mesiaci) nemohli predstavovať popri mzde aj platby za cestovné náhrady. Z rovnakého dôvodu podľa odvolacieho súdu neobstojí ani argumentácia, že suma prevyšujúca písomne dohodnutú mzdu v jednotlivých mesiacoch nezodpovedá sume cestovných náhrad za zahraničné pracovné cesty v príslušnom mesiaci.

2.2. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP tak, že žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keďže žiadna zo strán nebola v odvolacom konaní úspešná.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu a rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3.1. Dovolanie zdôvodnil tým, že napadnutý rozsudok je svojvoľný a arbitrárny. Súd prvej inštancie nevykonal ním navrhnuté dôkazy, čo nesprávne akceptoval aj odvolací súd, ktorý sa s nevykonaním týchto dôkazov súdom prvej inštancie riadne skutkovo a právne nevysporiadal. Išlo konkrétne o návrh na pripojenie súdneho spisu súdu prvej inštancie vedeného pod sp. zn. 24C/268/2011 pre žalobcom tvrdený rozpor vo výpovediach konateľky žalovanej v preskúmvanej veci a v uvedenom súdom konaní. K tomu dovolateľ uviedol, že je právne irelevantné, že nedopatrením nesprávne uviedol, či išlo o konateľa alebo konateľku žalovanej, podstatná je skutočnosť, že je tu zjavný rozpor v ich výpovediach, a to bez ohľadu na to, že ide o dvoch samostatne konajúcich konateľov, pretože obaja konajú v mene žalovanej, preto ich výpovede by nemali byť obsahovo rozdielne. Išlo o zásadnú skutkovú otázku, keď v odkazovanom spore konateľ žalovanej tvrdil, že tzv. plachty „Mzda vodiča za obdobie ...“ predstavovali interný doklad žalovanej, a v posudzovanom spore už tvrdil, že o listinnom dôkaze „Informácia: Zmeny platné od 01.01.2007“ priamo súvisiacom s tzv. plachtami sa nevie vyjadriť (nič mu to nehovorilo), čo je zjavný a zásadný rozpor v jeho výpovediach. Ďalším navrhovaným dôkazom, ktorý súd prvej inštancie nevykonal a odvolací súd sa s tým nevysporiadal, bol podľa dovolateľa jeho návrh na doplnenie znaleckého dokazovania o znalcom nezodpovedané otázky v zmysle uznesenia súdu prvej inštancie č. k. 43C/334/2010-228 z 20. decembra 2012, a to otázky č. 7 a č. 12. Súd prvej inštancie bol viazaný svojím vlastným uznesením, pričom odpovede na uvedené otázky znalec neposkytol procesným zavinením súdu, ktorý znalcovi nedoručil potrebné doklady na jeho odborné skúmanie a posúdenie.

3.2. Okrem toho dovolateľ namietal porušenie svojho práva na spravodlivý proces spočívajúce v tom, že súd prvej inštancie a ani odvolací súd sa vôbec skutkovo a právne nevysporiadali s listinnými dôkazmi - tzv. plachtami „Mzda vodiča za obdobie ...“, týkajúcimi sa dovolateľa aj ďalších zamestnancov žalovanej, ktoré podľa dovolateľa preukazovali dohodnutie pohyblivej zložky mzdy, a to ani v súvislosti so znaleckým posudkom - odborným výpočtom súvisiacim s odpoveďou na otázku dovolateľa č. 13, ako aj s výsluchom svedkov. Takisto sa súdy podľa dovolateľa nevysporiadali s ďalšími listinnými dôkazmi, a to s „Informáciou: Zmeny platné od 01.01.2007“, s „Výhodnotením pracovnej cesty - Výnos (SKK) a Mzda + stravné (SKK)“. Odvolací súd sa riadne nevysporiadal ani so skutočnosťami, ktoré dovolateľ napádal v odvolacom konaní, konkrétne s tým, že jemu vyplatené sumy v jednotlivých kalendárnych mesiacoch nezodpovedajú výške cestovných náhrad v týchto mesiacoch, práve naopak, preukazujú vyplatenie pohyblivej zložky mzdy vo výške 11 % z prepravy, resp. výnosov žalovanej.

3.3. Odôvodnenie napadnutého rozsudku je podľa dovolateľa iba všeobecné, málo konkretizované. Za neodôvodnené a ničím nepreukázané označil dovolateľ tvrdenie odvolacieho súdu, že ani jeden zo svedkov neplatil z nimi tvrdenej pohyblivej zložky mzdy dane ani odvody. Pokiaľ súd vo vzťahu k nemu argumentoval tým, že ak by išlo o pohyblivú zložku mzdy, tak by žalobca aj žalovaná porušovali zákonné odvodové a zrážkové povinnosti, dovolateľ uviedol, že nesporne došlo k porušeniu týchto zákonných povinností, ale pracovná a trestnoprávna zodpovednosť je výlučne na strane žalovanej, pretože on ako zamestnanec reálne nevedel ovplyvniť tento jej nezákonný postup, z ktorého mala žalovaná majetkový prospech, a to na úkor jeho osoby a štátu. Podobne skutočnosť, že listina „Mzda

vodiča za mesačné obdobie...“ nie je výplatnou páskou, pretože neobsahuje obligatórne náležitosti, je právne irelevantná, pretože takýto dokument nesprávne vypracovala žalovaná a doručovala ho jemu a ostatným svojim zamestnancom. Ani to, že písomná pracovná zmluva medzi žalobcom a žalovanou bola uzavretá skôr ako bola na nástenke u žalovanej vyvesená listina „Informácia: Zmeny platné od 01.01.2007“, ešte neznamená, že medzi žalobcom a žalovanou nebola ústne uzavretá dohoda o pohyblivej zložke mzdy. Naopak, jej autenticitu potvrdili vypočutí svedkovia a aj znalec.

3.4. Za nepravdivé označil dovolateľ tvrdenie súdu prvej inštancie, že nebolo sporné, že medzi sporovými stranami bola ústna dohoda o vyplácaní cestovných náhrad len v slovenských korunách, resp. od 1. januára 2009 v eurách, keď on opakovane túto skutočnosť namietal. Dovolateľ nesúhlasil ani s argumentáciou, že znalec právne posudzoval jeho príjem od žalovanej. Podľa dovolateľa znalec sa v znaleckom posudku a následne na pojednávaní zaoberal odbornými účtovnými, resp. matematickými výpočtami v súvislosti s vyplatením alebo nevyplatením cestovných náhrad. Súd prvej inštancie však na tieto odborné skutočnosti, t. j. odborné výpočty a zistenia znalca neprihliadal a ani sa s nimi skutkovo a právne nevysporiadal. Samotná žalovaná navrhla na pojednávaní dňa 26. novembra 2018 súdu prvej inštancie doplnenie znaleckého posudku o odborné odpovede na otázky týkajúce sa zrážok zo mzdy, čo však súd prvej inštancie neakceptoval, a preto je podľa názoru dovolateľa v rozpore so zásadami logiky konštatovanie súdu prvej inštancie, že „súčasťou znaleckého posudku neboli žiadne otázky týkajúce sa zrážok zo mzdy“. Napokon dovolateľ namietal, že bankové výpisy žalovanej nemôžu preukazovať vyplatenie predmetných cestovných náhrad aj kvôli fixnému termínu splatnosti jeho mzdy (17. deň nasledujúceho mesiaca), kým splatnosť cestovných náhrad, ako poukázal odvolací súd je naviazaná na to, kedy zamestnanec vyúčtuje pracovnú cestu, teda podľa dovolateľa mu cestovné náhrady mali byť zo strany žalovanej vyplatené v iných termínoch, stanovených osobitným zákonom.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolanie žalobcu odmietnuť, alternatívne zamietnuť. Mala za to, že sudy nižších inštancií správne posudzovali predmet sporu. Z odôvodnení ich rozhodnutí, chápaných v ich organickej jednote, je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov sudy vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. Nejde o prípad arbitrárnosti rozhodnutia súdov, ktorá je podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, pričom uvedené nedostatky musia dosahovať mieru ústavnej relevancie. Nejde ani o prípad takej interpretácie a aplikácie právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo o prípad, keď dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne sú zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti. Žalovaná poukázala aj na to, že z ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu vyplýva, že prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci v zásade nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd má možnosť posúdiť, či napadnuté konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neutržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Preskúmaná vec podľa názoru žalovanej takýmito vadami nie je postihnutá, preto prípustnosť a ani dôvodnosť dovolania nie je daná.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je dôvodné.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421

CSP.

7. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

9. Citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP v spojení s § 431 CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, keď miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, predvídateľnosť rozhodnutia, zachovanie rovnosti strán v konaní, relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu, ako aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

10. Najvyšší súd zdôrazňuje, že súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo strán sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (§ 220 ods. 2 a 3, § 387 ods. 3 CSP). Nerešpektovanie týchto kogentných ustanovení zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania. Dodržiavanie povinnosti riadne odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodnutí súdov, a tak vylúčiť svojvoľu v tomto procese. V právnom štáte by nemali vzniknúť pochybnosti, či sa súd určitou, stranou sporu výslovne prezentovanou podstatnou otázkou zaoberal, alebo nie; odpoveď by mala byť zrejماً z odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

11. Najvyšší súd i ústavný súd v ostatnom čase judikujú, že z ustanovenia § 420 písm. f) CSP vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia, resp. absenciou zásadného vysvetlenia dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu (porov. 4Cdo/34/2018, 8Cdo/152/2018, 1Obdo/7/2018, 1Obdo/82/2018, 4Cdo/3/2019, 5Cdo/57/2019, 4Cdo/101/2019, 5Obdo/87/2020, II. ÚS 120/2020, I. ÚS 235/2020, IV. ÚS 443/2020, I. ÚS 515/2020, 9Cdo/7/2021, II. ÚS 45/2021, II. ÚS 169/2021, III. ÚS 439/2022). Pojem „procesný postup“ v § 420 písm. f) CSP je potrebné vyložiť v kontexte pojmu „právo na spravodlivý proces“, ktorého súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 559/2018).

12. Pokiaľ teda odvolací súd náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností nezhodnotil odvolateľom namietané skutočnosti, resp. dostatočným spôsobom neodôvodnil ich bezvýznamnosť či irelevantnosť, odôvodnenie jeho rozhodnutia treba považovať za nedostatočné, čím porušil právo odvolateľa na spravodlivý proces a konanie zaťažil vadou v zmysle § 420 písm. f) CSP (porov. 4Cdo/120/2019). Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj ústavného súdu vyplýva, že nie na každý argument strany musia dať súdy odpoveď v odôvodnení rozhodnutia; ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, ods. 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Ústavný súd vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 115/03, III. ÚS

119/03). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 107/07).

13. Ako uviedla aj žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu, podľa ústavného súdu zjavná neodôvodnenosť (arbitrárnosť) rozhodnutia všeobecného súdu je najčastejšie daná absenciou súvislosti právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaného prípadu, rozporom s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

14. V preskúmvanej veci dovolateľ okrem iného namietal, že súd prvej inštancie nevykonal ním navrhnutý dôkaz pripojením spisu súdu prvej inštancie vedeného pod sp. zn. 24C/268/2011, čo nesprávne akceptoval aj odvolací súd. Aj keď sa odvolací súd vysporiadal s námietkou týkajúcou sa nepripojenia tohto spisu len formalisticky, keď poukázal na to, že z vyjadrení žalobcu nebolo zrejmé, či odkazoval na rozpory vo výpovediach konateľa alebo konateľky žalovanej, dovolací súd zhodne so súdmi nižšej inštancie nepovažoval pripojenie uvedeného súdneho spisu za potrebné vzhľadom k tomu, že žalovaná najneskôr v odvolacom konaní pripustila, že tzv. plachty „Mzda vodiča za obdobie...“ boli jej interným dokumentom, nešlo teda o rozpor s tvrdením v konaní vedenom pod sp. zn. 24C/268/2011. Z vyjadrení žalobcu v odvolacom ani v dovolacom konaní nevyplýva, že by sa v konaní vedenom pod sp. zn. 24C/268/2011 konateľ alebo konateľka žalovanej vyjadrovali k listine „Informácia: Zmeny platné od 01.01.2007“, nemožno teda usudzovať, že by pripojenie uvedeného spisu mohlo preukázať rozpornosť vyjadrení konateľov žalovanej vo vzťahu k tejto listine.

15. Bolo však potrebné dať za pravdu dovolateľovi v tom, že odvolací súd sa nevysporiadal s viacerými jeho odvolacími námietkami, týkajúcimi sa hodnotenia dôkazov, teda odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP. Nemožno súhlasiť s tvrdením odvolacieho súdu, že predmetom odvolacieho prieskumu nie je hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie. Hodnotenie a vyhodnotenie dôkazov veľmi úzko súvisí so zisťovaním skutkového stavu. Preto pokiaľ odvolateľ v rámci odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP konkrétne uvedie, v čom vidí nesprávnosť vyhodnotenia dôkazov súdom prvej inštancie, ktoré podľa neho viedlo k nesprávnym skutkovým zisteniam, je povinnosťou odvolacieho súdu preskúmať správnosť hodnotenia dôkazov súdom prvej inštancie. Je pravdou, že odvolací súd nemôže prehodením dokazovania, ktoré vykonal súd prvej inštancie, odlišne posúdiť skutkový stav bez toho, aby sám dokazovanie zopakoval alebo doplnil. Avšak už samotná skutočnosť, že zákonodarca dal odvolaciemu súdu (na rozdiel od dovolacieho súdu) možnosť zopakovať alebo doplniť dokazovanie svedčí o tom, že odvolací súd sa má zaoberať otázkou, či súd prvej inštancie dokazovanie správne vyhodnotil a môže vykonané dôkazy (po zopakovaní alebo doplnení dokazovania) vyhodnotiť odlišne (porov. nález ústavného súdu z 9. septembra 2014 sp. zn. II. ÚS 506/2013).

16. Odvolací súd v odôvodnení dovolaním napadnutého rozsudku konštatoval, že žiadne pochybenie v hodnotení skutkového stavu nezaznamenal. Toto konštatovanie je však veľmi všeobecné a vôbec nedáva odpoveď na námietky žalobcu, vznesené v odvolaní, konkrétne že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s predloženými listinami, tzv. plachtami „Mzda vodiča za obdobie...“, vydanými nielen na meno žalobcu, ale aj na meno ďalších zamestnancov žalovanej, ani s listinou „Informácia: Zmeny platné od 01.01.2007“, a to v ich súvislosti so znaleckým posudkom a s výsluchom svedkov, ktorí potvrdili autenticitu uvedených listín.

17. Žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie predložil listiny označené „Mzda vodiča za obdobie...“ (vždy za jeden kalendárny mesiac), v ktorých bol podľa jednotlivých prepráv uvedený „základ mzdy“ (čo žalobca označil ako údaj o tržbe žalovanej za tú-ktorú prepravu), ďalej kolónka „percento“ (pri všetkých prepravách vyplnená údajom „11.00“ a kolónka „mzda“, kde bol obsiahnutý výpočet 11 % z kolónky „základ mzdy“, pričom ani žalovaná nepoprela autenticitu týchto listín (tvrdila len, že nejde o výpočet mzdy, ale iba o jej interné dokumenty). Výpočutí svedkovia, a to bývalí vodiči zamestnaní u žalovanej zhodne uvádzali, že boli so žalovanou dohodnutí na odmene vo výške 11 % z tržby z

vykonaných preprav. Ďalej žalobca predložil listinu „Informácia: Zmeny platné od 01.01.2007“, v ktorej sa uvádza „termín výplaty 17.-teho v mesiaci, základ 11 %“, pričom nielen výpočítaní svedkovia, ale aj znalec na pojednávaní dňa 26. novembra 2018 potvrdil, že táto listina bola v priestoroch žalovanej firmy. Napokon zo znaleckého posudku vyplývalo, že jednotlivé sumy vyplácané žalobcovi zo strany žalovanej svojou výškou nezodpovedali písomne dohodnutej mzde žalobcu spolu s cestovnými náhradami, ale skôr zodpovedali podielu na cene preprav za jednotlivé mesiace vo výške 11 %. Súd prvej inštancie a odvolací súd sa síce k niektorým z týchto dôkazov jednotlivo vyjadrili (k tomu vid' nižšie), avšak v rozpore s ustanovením § 191 CSP ich nevyhodnotili v ich vzájomnej súvislosti.

18. Aj spôsob, akým sa súd prvej inštancie a odvolací súd vysporiadali s niektorými dôkazmi jednotlivo, je v rozpore s pravidlami formálnej logiky. Skutočnosť, že listiny „Mzda vodiča za obdobie...“ (tzv. „plachty“) neobsahovali zákonom požadované náležitosti výplatnej pásky, nijako nespochybňuje ich obsah a autenticitu. Nikto ani netvrdil, že išlo o výplatné pásky. Naopak, žalobca aj výpočítaní svedkovia tvrdili, že okrem výplatných pásek, resp. namiesto výplatných pásek dostávali práve tieto „plachty“, z ktorých bolo možné zistiť výšku ich skutočnej mzdy. Neobstojí ani argumentácia, že z takto vypočítanej mzdy neboli odvádzané dane a odvody, resp. preddavky, teda by išlo o nespĺnenie zákonných povinností, pričom neodvedenie dane a poisťného by mohlo byť považované za trestný čin. Pri hodnotení dôkazov súd nemôže vychádzať z predpokladu, že strany sporu nikdy nekonajú v rozpore so zákonom. V súvislosti s neodvádzaním daní a odvodov súd prvej inštancie vo vzťahu k žalobcovi odkázal na zásadu, že nikto nemôže mať prospech z vlastného protiprávneho správania, avšak argumentáciu žalobcu, že takýto stav mohol vyhovovať aj žalovanej, odvolací súd odmietol s tým, že takéto úvahy neboli v konaní preukázané.

19. Absurdne vzniká argumentácia súdu prvej inštancie, ku ktorej sa odvolací súd napriek námietke žalobcu obsiahnutej v odvolaní nevyjadril, že písomná pracovná zmluva medzi žalobcom a žalovanou bola uzatvorená skôr, než bola u žalovanej vyvesená listina „Informácia: Zmeny platné od 01.01.2007“, pričom žiadne písomné dodatky k pracovnej zmluve dohodnuté neboli, preto tento oznam na nástenke nemožno považovať za dôkaz o uzavretí ústnej dohody o pohyblivej zložke mzdy. Nie je zrejmé, prečo by listinu, v ktorej je písomne zachytený obsah žalobcom tvrdenej ústnej dohody, nebolo možné považovať za dôkaz o obsahu tejto ústnej dohody, bez ohľadu na následnú právnu kvalifikáciu týkajúcu sa jej platnosti alebo neplatnosti. Nelogická je aj argumentácia, že nebolo možné prihliadnuť na obsah znaleckého posudku, pretože v ňom znalec právne posudzoval príjem žalobcu od žalovanej, teda či ide o cestovné náhrady alebo pohyblivú zložku mzdy. V skutočnosti znalec v znaleckom posudku nevykonával právne posúdenie veci, ale len prepočítaval, do akej miery výška jednotlivých platieb od žalovanej žalobcovi zodpovedá tvrdeniam žalobcu a tvrdeniam žalovanej. S týmito výpočtami a porovnaniami sa však ani súd prvej inštancie ani odvolací súd nijako nevysporiadali. Rovnako tak oba súdy vôbec nevyhodnotili výpovede svedkov, resp. ich „odbili“ len vyššie uvedeným argumentom, že žiaden zo svedkov z tvrdenej pohyblivej zložky mzdy neplatil dane ani odvody. To však logicky automaticky neznamená, že svedkovia nehovoria pravdu, resp. že to nemohlo byť tak, ako vypovedajú.

20. Vzhľadom na zistenie, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 420 písm. f) CSP, čo je okolnosť, pre ktorú musí odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne, najvyšší súd rozsudok odvolacieho súdu v napadnutom rozsahu (t. j. v rozsahu, v ktorom odvolací súd rozhodol v neprospech dovolateľa) zrušil podľa § 449 ods. 1 CSP a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

21. Vzhľadom na čiastočné zrušenie rozhodnutia odvolacieho súdu vo veci samej bolo potrebné zrušiť aj naň nadväzujúce uznesenia Mestského súdu Bratislava IV o výške náhrady trov konania medzi žalobcom a žalovanou (č. k. B5-43C/334/2010-1271 z 18. októbra 2024 - uznesenie vydané vyšším súdnym úradníkom a č. k. B5-43C/334/2010-1328 zo 17. decembra 2024 - uznesenie vydané sudcom o sťažnosti proti uzneseniu o výške náhrady trov), ako aj uznesenia o výške náhrady trov štátu, ktoré je povinný zaplatiť žalobca a o výške náhrady trov štátu, ktoré je povinná zaplatiť žalovaná (č. k. B5-43C/334/2010-1276 z 22. októbra 2024 a č. k. B5-43C/334/2010-1278 z 22. októbra 2024), keďže išlo o rozhodnutia závislé od rozhodnutia vo veci samej (§ 439 písm. a) CSP). Závislým výrokom pritom

môže byť nielen dovolaním nedotknutý výrok, tvoriaci súčasť napadnutého rozhodnutia, ale aj výrok, ktorý je obsahom iného, samostatného rozhodnutia v danej veci (R 73/2004).

22. Ak bolo rozhodnutie zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). V ďalšom konaní sa odvolací súd dôsledne vysporiada s odvolacími námietkami žalobcu, vrátane námietok týkajúcich sa hodnotenia vykonaných dôkazov každého jednotlivu a tiež v ich vzájomných súvislostiach, a z toho vyplývajúcich skutkových zistení.

23. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

24. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.